

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 08.01.2013 r.

nr. 110 podpis. M. Pięć

Warszawa, 07.01.2013 r.

DSR - I - 0702 - 9 - 1 - KW/KN/12

**Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP**

Szanowny Panie Marszałku,

Odpowiadając na pismo Pana Marszałka, znak: BPS-043-22-882/12, dotyczące oświadczenia senator Janiny Sagatowskiej złożonego podczas 22 posiedzenia Senatu w sprawie interwencji dyrekcji Domu dziecka „Ochronka” w Stalowej Woli dotyczącej wyjaśnienia wątpliwości prawnych dotyczących funkcjonowania placówek opiekuńczych oraz działających przy tych placówkach mieszkań usamodzielnienia, uprzejmie informuję:

Istotą rozwiązań ujętych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887) jest stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną je wychowującą, jeżeli ma ona trudności w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji, głównie natury opiekuńczo-wychowawczej. Działania podejmowane w ramach tego systemu mają zapewnić rodzinie taką pomoc, aby w jej efekcie wyeliminowane zostało zagrożenie zabrania dziecka z rodziny lub zapewniony został szybki powrót do rodziny dziecka, które z uwagi na jego dobro okresowo musiało zostać umieszczone poza rodziną. Wśród instytucji sprawujących pieczę zastępczą nad dzieckiem szczególne miejsce zajmują rodzinne formy. Przewiduje się znaczne ograniczenie roli placówek opiekuńczo-wychowawczych w opiece nad dzieckiem, poprzez umieszczanie w nich dzieci nieco starszych, powyżej 10 roku życia, a także poprawę standardu opieki w placówkach poprzez zmniejszenie do 14 wychowanków liczby przebywających w nich

dzieci. Zmiany powyższe będą wprowadzane sukcesywnie w kolejnych latach, tak aby z dniem 1 stycznia 2020 roku wiek dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych nie był niższy niż 10 lat, natomiast placówki opiekuńczo-wychowawcze z dniem 1 stycznia 2021 uzyskały standard 14-osobowy.

Zgodnie z art. 230 w/w ustawy, liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w art. 229 ust. 1-3 i 7, po upływie okresu 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, tj. od 1 stycznia 2012 r., nie dłużej jednak niż do dnia 1 stycznia 2021 r., nie może być wyższa niż 30. Stosownie do art. 106 ust. 1 ustawy, powstanie placówki wymaga uzyskania zezwolenia wojewody właściwego ze względu na miejsce prowadzenia tej placówki. Zezwolenie nie jest wymagane dla powstania centrum, zapewniającego placówkom obsługę finansowo-administracyjną.

W celu dostosowania działalności placówek do warunku określonego w przepisie art. 230 ustawy, należało zreorganizować istniejące placówki poprzez ich podział na kilka placówek opiekuńczo-wychowawczych, spełniających wymogi ustawowe dotyczące liczby dzieci oraz wystąpić do wojewody o wydanie zezwolenia na funkcjonowanie dla nowopowstałych placówek. W przypadku tzw. placówek macierzystych, powstałych przed 1 stycznia 2012 r. i funkcjonujących na dotychczasowych zasadach, wydaje się, że nie jest konieczna ich likwidacja i nie wymagają one wydawania nowych zezwoleń. W myśl art. 229 ust. 1-3 i 7 ustawy, placówki opiekuńczo-wychowawcze, działające na podstawie przepisów dotychczasowych, z dniem wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, stały się placówkami opiekuńczo-wychowawczymi w rozumieniu tej ustawy. Do dostosowania działalności takich placówek do warunków określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zastosowanie znajdzie art. 106 ust. 9 i 10 ustawy.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nie przewiduje również funkcjonowania mieszkania usamodzielnienia w ramach placówki opiekuńczo-wychowawczej. W związku z powyższym każde z dotychczas funkcjonujących mieszkań powinno stanowić odrębną placówkę opiekuńczo-wychowawczą do 14 wychowanków w rozumieniu ustawy. Zgodnie z art. 94 starosta może zapewnić wspólną obsługę ekonomiczno-administracyjną organizacyjną placówek opiekuńczo-wychowawczych, w szczególności tworząc centra administracyjne do ich obsługi lub zlecić realizację tego

zadania na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 oraz z 2011 r. Nr 112, poz. 654).

Reasumując chciałabym podkreślić, że zmiany w strukturze placówek opiekuńczo-wychowawczych są naturalną konsekwencją tak bardzo postulowanej, zwłaszcza z punktu widzenia troski o właściwy psychofizyczny i społeczny rozwój dziecka, deinstytucjonalizacji form opieki nad dzieckiem pozbawionym pieczy rodziców. Na prymat rodzinnych form pieczy zastępczej nad instytucjonalnymi wskazują wszystkie podstawowe akty prawne, które regulują prawa dziecka, w tym między innymi Konwencja o Prawach Dziecka i Kodeks rodzinny i opiekuńczy, który w art. 112⁷ wskazuje, że sąd umieszcza dziecko w instytucjonalnej pieczy zastępczej, jeżeli brak jest możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej lub z innych ważnych względów nie jest to zasadne. W świetle powyższego wydaje się, że w każdym przypadku, gdy - z różnych przyczyn - nie ma możliwości umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, należy zapewnić dziecku takie warunki pobytu w placówce opiekuńczo-wychowawczej, aby nie było ono stygmatyzowane i aby - właśnie dzięki małej 14-osobowej placówce - zapewnić dziecku tak bardzo skrzywdzonemu przez los najbardziej zbliżony do warunków rodzinnych model wychowania.

I poważaniem

MINISTER
z up. *E. S.*
Elżbieta Seredyn
Podsekretarz Stanu